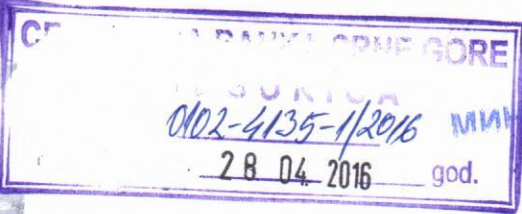

Број 01-1488

Подгорица, 25.04.2016. год.

Број 01-7399/1

Подгорица, 6.04.2016 год.

SPORAZUM O SARADNJI

U OBLASTI STATISTIKE NACIONALNIH RAČUNA SEKTORA OPŠTE DRŽAVE I SA NJOM POVEZANIH STATISTIKA

Zaključen u Podgorici, između:

1. **ZAVODA ZA STATISTIKU,**
Podgorica, ul. IV Proleterske br. 2, koga zastupa direktorica mr Gordana Radojević (u daljem tekstu: Zavod)
2. **CENTRALNE BANKE CRNE GORE,**
Podgorica, Bulevar Svetog Petra Cetinjskog br. 6, koju zastupa guverner mr Milojica Dakić (u daljem tekstu: CBCG) i
3. **MINISTARSTVA FINANSIJA,**
Podgorica, ul. Stanka Dragojevića br. 2, koje zastupa ministar dr Radoje Žugić (u daljem tekstu: MF)

1. OPŠTE ODREDBE

U skladu sa odredbama Uredbe (EU) 2015/759 (o izmjenama Regulative (EZ) 223/2009) Evropskog parlamenta i Savjeta o evropskim statistikama, Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl. list Crne Gore", br. 18/12) i Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Sl. list Crne Gore", br. 20/14 i 56/14), ovim Sporazumom o saradnji u oblasti statistike nacionalnih računa opšte države i sa njom povezanih statistika (u daljem tekstu: Sporazum) sporazumne strane iskazuju svoju saglasnost da sarađuju u oblasti statistike nacionalnih računa opšte države i sa njom povezanih statistika koje su regulisane relevantnim pravnim aktima Evropske unije (u daljem tekstu: EU) i/ili su uključene u Program zvanične statistike za 2014 - 2018. godine („Sl. list Crne Gore“ br. 13/14 i 71/15) - (u daljem tekstu: Program zvanične statistike) i Godišnji plan zvanične statistike na osnovu Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike.

Pojam opšte države u smislu ovog Sporazuma obuhvata definiciju sektora opšte države u skladu sa metodologijom ESA 2010.

Potpisivanjem Sporazuma, sporazumne strane iskazuju svoju spremnost za uspostavljanje efikasnog statističkog sistema u oblasti statistike nacionalnih računa sektora opšte države i sa njom povezanih statistika, koji će biti potpuno usklađen sa evropskim zakonodavstvom, zasnovanim na Kodeksu prakse evropske statistike¹ i maksimalno ekonomičan.

¹ Engl. European Statistics Code of Practice, 2005, 2011.

2. SVRHA SPORAZUMA

Svrha Sporazuma je:

1. Utvrditi, u skladu sa važećim propisima, nadležnost i odgovornost svake sporazumne strane za pojedino područje zvanične statistike na nivou države Crne Gore, imajući u vidu zahtjeve za podacima Evropske komisije (u daljem tekstu: EK), Evropske centralne banke (u daljem tekstu: ECB) i Međunarodnog monetarnog fonda (u daljem tekstu: MMF);
2. Utvrditi, u skladu sa važećim propisima, odgovornosti i obaveze za prikupljanje i razmjenu podataka između sporazumnih strana sa ciljem proizvodnje zvanične statistike;
3. Osigurati primjenu načela povjerljivosti za pojedinačne podatke koje međusobno razmjenjuju sporazumne strane radi ispunjavanja obaveza preuzetih Sporazumom;
4. Osigurati primjenu načela profesionalne nezavisnosti u proizvodnji podataka;
5. Utvrditi modalitete saradnje, donošenja odluka i praćenja implementacije Sporazuma.

Podjela odgovornosti i obaveza saradnje u primjeni pojedinačnih pravnih akata EU proističe iz spomenutih akata i razrađena je u Prilogu Sporazuma (u daljem tekstu: Prilog). Prilog je sastavni dio Sporazuma i ažurira se sporazumno na osnovu svake promjene relevantnih akata koje su donijele evropske institucije i/ili u drugim slučajevima, kada to sporazumne strane smatraju potrebnim.

Nadležnost sporazumnih strana za pojedinačne aktivnosti određuje se u skladu sa Memorandumom o saradnji između članica Evropskog statističkog sistema (ESS) i članica Evropskog sistema centralnih banaka (ESCB), u kojem je definisana podjela odgovornosti za sve makroekonomske statistike između ESS-a i ESCB-a.

Takođe, sporazumne strane poštuju principe zvanične statistike u skladu sa Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (član 6), načela iz Kodeksa prakse evropske statistike, kao i Kodeksa najbolje prakse u pripremi podataka i izvještavanju u slučaju prekomjernog deficita² (u daljem tekstu: Kodeks najbolje prakse).

3. PODJELA ODGOVORNOSTI IZMEĐU SPORAZUMNIH STRANA

Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike (član 8, član 9 i član 10), Programu zvanične statistike i podjeli nadležnosti/odgovornosti koja je definisana pregovaračkim poglavljem 18 Statistika, ovim Sporazumom detaljnije se razrađuju nadležnosti/odgovornosti u vezi sa statistikom nacionalnih računa sektora opšte države, po oblastima i pojedinačnim statistikama.

Pristupanjem Crne Gore EU i izmjenama zakonodavstva Crne Gore može doći do promjena odgovornosti i nadležnosti sporazumnih strana.

² Engl. Code of best practice on the compilation and reporting of data in the context of the excessive deficit procedure, 2003.

3.1. PODJELA ODGOVORNOSTI IZMEĐU SPORAZUMNIH STRANA PO OBLASTIMA

Podjela odgovornosti u vezi sa statistikom nacionalnih računa sektora opšte države i sa njom povezanih statistika, definisana je za sljedeće oblasti:

- 3.1.1. Metodologija;
- 3.1.2. Klasifikacija institucionalnih jedinica po sektorima u skladu sa ESA 2010;
- 3.1.3. Kvalitet podataka;
- 3.1.4. Objavljivanje i dostavljanje podataka.

3.1.1. Metodologija

Sporazumne strane su se usaglasile da u razvoju statistika nacionalnih računa sektora opšte države koriste metodologiju Evropskog sistema nacionalnih i regionalnih računa (u daljem tekstu: ESA 2010), kao i sva prateća podzakonska akta i uredbe koje se vežu za implementaciju Uredbe (EU) 549/2013 i da će za dio statistike za koju su odgovorne pripremati opis metoda, procedura i izvora korišćenih u kompilaciji podataka koji su predmet Sporazuma³.

3.1.2. Klasifikacija institucionalnih jedinica po sektorima u skladu sa ESA 2010

Zavod koordinira izradom sektorske klasifikacije tj. razvrstavanjem institucionalnih jedinica po institucionalnim sektorima u skladu sa ESA 2010.

Registar koji sadrži popis institucionalnih jedinica po sektorima u skladu sa ESA 2010 vodi Zavod, pri čemu CBCG i MF imaju savjetodavnu ulogu. Savjetodavna uloga CBCG odnosi se na definisanje institucionalnih jedinica koje pripadaju finansijskom sektoru, savjetodavna uloga MF odnosi se na definisanje institucionalnih jedinica koje pripadaju sektoru opšte države, dok će Zavod definisati institucionalne jedinice koje pripadaju nefinansijskom sektoru i sektoru neprofitnih institucija u službi domaćinstava.

Ukoliko ne postoji opšti konsenzus o razgraničenju nekog od sektora, Zavod kao koordinator statističkog sistema poslaće zvanični zahtjev EUROSTAT-u za davanje mjerodavnog mišljenja. Shodno tom mišljenju izvršiće se razgraničenje sektora, o čemu Zavod informiše ostale strane Sporazuma.

3.1.3. Kvalitet podataka

Sporazumne strane su saglasne da se kvalitet statistike nacionalnih računa sektora opšte države bazira na 15 principa Kodeksa prakse evropske statistike. S tim u vezi, sporazumne strane su saglasne da je Zavod nezavisan u sprovođenju međunarodnih smjernica o nacionalnim računima i nadležan za uvođenje, primjenu i metodološka tumačenja ESA 2010, kao i sa njima povezanih pravnih akata i metodoloških priručnika.

³ GNI Inventory i EDP Inventory.

Sporazumne strane saglasne su sa primjenom odredbi o povjerljivosti Kodeksa prakse evropske statistike, Uredbe (EU) 2015/759 i Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike o individualnim podacima statističkih jedinica, ako se oni mogu dovesti u vezu sa statističkim jedinicama (povjerljivi podaci), čime je njihova upotreba isključivo za statističke svrhe. Sporazumne strane trebaju osigurati sve predušlove za poštovanje načela statističke povjerljivosti u procesima proizvodnje i dostavljanja podataka i osigurati zaštitu integriteta statističkih baza podataka. Odredbama Sporazuma ne utiče se na bilo koji način na raspolaganje podacima čija je povjerljivost, odnosno tajnost propisana odredbama drugih posebnih zakona i drugih propisa.

Radi smanjenja nekonzistentnosti podataka, sporazumne strane će se pridržavati odredbi zajedničkih načela revizijske politike u domenu revizije podataka, kao i načela upravljanja kvalitetom podataka.

3.1.4. Objavljivanje i dostavljanje podataka

Sporazumne strane redovno će proizvoditi i objavljivati podatke iz domena svojih nadležnosti definisanih Sporazumom. Kalendarom objavljivanja podataka Zavoda definišu se rokovi za objavljivanje statistike nacionalnih računa sektora opšte države na nacionalnom nivou.

Sporazumne strane su se dogovorile da Kalendar objavljivanja podataka na nacionalnom nivou prilagođavaju Kalendaru objavljivanja podataka ESS-a, odnosno rokovima za objavljivanje podataka koji su definisani Aneksom B Uredbe (EU) 549/2013.

Pored objavljivanja na nacionalnom nivou, sporazumne strane odgovorne su za pravovremeno dostavljanje podataka na propisani način i u propisanim rokovima: EUROSTAT-u, MMF-u i ECB-u.

Zavod, kao koordinator statističkog sistema Crne Gore, u ime sporazumnih strana dostavlja odgovarajuće podatke koji su predmet ovog Sporazuma, EUROSTAT-u i MMF-u kroz sistem opšte i/ili specijalne diseminacije (GDSS/SDDS). Po završetku procesa validacije od strane EUROSTAT-a i MMF-a, Zavod će ostalim sporazumnim stranama dostaviti podatke.

CBCG dostavlja ECB-i odgovarajuće podatke iz svoje nadležnosti koje su predmet Sporazuma.

Sporazumne strane se obavezuju na saradnju i učestvovanje na sastancima sa ovlašćenim predstavnicima EK, EUROSTAT-a i ECB-a, tokom procesa pregovora i tehničkih misija ovih institucija, kao i MMF-a.

3.2. PODJELA ODGOVORNOSTI PO POJEDINAČNIM STATISTIKAMA

Podjela odgovornosti između sporazumnih strana definisana je za sljedeće pojedinačne statistike:

- 3.2.1. Statistika godišnjih nefinansijskih računa sektora opšte države u skladu sa ESA 2010;
- 3.2.2. Statistika godišnjih finansijskih računa sektora opšte države u skladu sa ESA 2010;

- 3.2.3. Statistika kvartalnih nefinansijskih računa sektora opšte države u skladu sa ESA 2010;
- 3.2.4. Statistika kvartalnih finansijskih računa za sektor opšte države u skladu sa ESA 2010;
- 3.2.5. Statistika kvartalnih finansijskih računa za ECB;
- 3.2.6. Izvještavanje prema zahtjevima Postupka u slučaju prekomjernog deficita (EDP);
- 3.2.7. Statistika državnih finansija za ECB;
- 3.2.8. Kvartalno izvještavanje o dugu prema kriterijumu iz Maastrichta u skladu sa ESA 2010;
- 3.2.9. Detaljni podaci o primicima od poreza i socijalnih doprinosa po sektorima u skladu sa ESA 2010;
- 3.2.10. Rashodi sektora opšte države prema funkcionalnoj klasifikaciji u skladu sa ESA 2010;
- 3.2.11. Statistika državnih finansija (GFS) za MMF;
- 3.2.12. Izvještaj o osnovici za sopstvena sredstva od poreza na dodatu vrijednost (PDV);
- 3.2.13. Podaci prema Direktivi Savjeta (EU) 2011/85 o zahtjevima prema budžetskim okvirima zemalja članica.

Zavod je odgovoran za sljedeće pojedinačne statistike: godišnju statistiku nefinansijskih računa i kvartalnu statistiku nefinansijskih računa sektora opšte države u skladu sa ESA 2010.

CBCG je odgovorna za sljedeće pojedinačne statistike: godišnju statistiku finansijskih računa i kvartalnu statistiku finansijskih računa sektora opšte države u skladu sa ESA 2010, statistiku kvartalnih finansijskih računa za ECB i statistiku državnih finansija za ECB.

MF je odgovorno za sljedeće pojedinačne statistike: Kvartalno izvještavanje o dugu prema kriterijumu iz Maastrichta u skladu sa ESA 2010, Izvještavanje u slučaju prekomjernog budžetskog deficita (EDP), Detaljne podatke o primicima od poreza i socijalnih doprinosa po sektorima u skladu sa ESA 2010, Rashode sektora opšte države prema funkcionalnoj klasifikaciji u skladu sa ESA 2010, Statistiku državnih finansija (GFS) za MMF, Izvještaj o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a i za Podatke prema Direktivi Savjeta (EU) 2011/85 o zahtjevima prema budžetskim okvirima zemalja članica.

MF u saradnji sa Zavodom i CBCG, ažurira povezane tabele između kategorija ekonomske klasifikacije prema nacionalnom planu budžeta i kategorija ESA metodologije.

3.2.1. Statistika godišnjih nefinansijskih računa u skladu sa ESA 2010

Godišnju statistiku *nefinansijskih računa za sektor opšte države* priprema Zavod u skladu sa Programom zvanične statistike i pregovaračkim poglavljem 18 Statistika.

Zavod je nezavistan i odgovoran za uvođenje, primjenu i metodološka tumačenja ESA metodologije, kao i svih s njom povezanih pravnih akata i metodoloških priručnika u sprovođenju međunarodnih smjernica u izradi nefinansijskih računa sektora opšte države. Zavod je odgovoran za pripremu proizvodnog računa i računa raspodjele i upotrebe dohotka sektora opšte države.

Zavod, statistiku godišnjih nefinansijskih računa priprema u skladu sa Programom za dostavljanje podataka u skladu sa ESA 2010 i na osnovu Uredbe (EU) 549/2013. Zavod objavljuje godišnju statistiku nefinansijskih računa i dostavlja je EUROSTAT-u.

Za izradu godišnjih nefinansijskih računa sektora opšte države, u skladu sa ESA 2010, MF obezbeđuju Zavod-u sve potrebne podatke za sektor opšte države i odgovarajuće podsektore na godišnjem nivou. CBCG obezbeđuje Zavodu neophodne podatke iz svoje nadležnosti za obračun osnovnih agregata nacionalnih računa.

3.2.2. Statistika godišnjih finansijskih računa u skladu sa ESA 2010

CBCG je nezavisna i odgovorna za izradu godišnjih finansijskih računa sektora opšte države u skladu sa ESA 2010, na osnovu obaveze definisane u Programu zvanične statistike i obaveze iz pregovaračkog poglavlja 18 Statistika.

CBCG statistiku godišnjih finansijskih računa priprema u skladu sa Programom za dostavljanje podataka u skladu sa ESA 2010 i Uredbom (EU) 549/2013. CBCG objavljuje statistiku godišnjih finansijskih računa i dostavlja popunjene tabele u formi koju EUROSTAT propisuje Zavodu koji ih dalje prosljeđuje EUROSTAT-u.

CBCG priprema bilans stanja za finansijsku aktivu i pasivu za finansijski sektor i sektor opšte države u skladu sa Programom za dostavljanje podataka ESA 2010 i Uredbom (EU) 549/2013 .

Za izradu godišnjih finansijskih računa sektora opšte države, MF obezbeđuje CBCG sve potrebne podatke za sektor opšte države i odgovarajuće podsektore na godišnjem nivou, u formi propisanoj od strane CBCG. Zavod obezbeđuje CBCG sve raspoložive statističke podatke za nefinansijski sektor, sektor domaćinstva i neprofitnih institucija u službi domaćinstava na godišnjem nivou, u formi propisanoj od strane CBCG.

3.2.3. Statistika kvartalnih nefinansijskih računa u skladu sa ESA 2010

Zavod je odgovoran za sastavljanje kvartalnih nefinansijskih računa za sektor opšte države u skladu sa propisima EU, objavu podataka i dostavljanje EUROSTAT-u u skladu sa Uredbom (EZ) 1221/2002.

Za sastavljanje kvartalnih nefinansijskih računa za sektor opšte države, MF obezbeđuje Zavodu sve potrebne podatke za sektor opšte države i odgovarajuće podsektore.

3.2.4. Statistika kvartalnih finansijskih računa u skladu sa ESA 2010

CBCG je odgovorna za sastavljanje kvartalnih finansijskih računa za sektor opšte države u skladu s propisima EU i objavljivanje podataka u skladu sa Regulativom 501/2004. Popunjene tabele CBCG dostavljaće Zavod-u koji će ih dalje prosljeđivati Eurostat-u.

Za sastavljanje kvartalnih finansijskih računa za sektor opšte države, MF obezbjeđuje CBCG sve potrebne podatke za centralnu državu, lokalnu samoupravu i fondove socijalne zaštite, u formi propisanoj od strane CBCG.

3.2.5. Statistika kvartalnih finansijskih računa za ECB

CBCG je odgovorna za pripremu kvartalnih finansijskih računa u skladu sa Smjericama ECB ECB/2013/24 i ECB/2015/40.

MF obezbjeđuje CBCG sve potrebne podatke koji se odnose na sektor opšte države i odgovarajuće podsektore, u formi propisanoj od strane CBCG. Zavod obezbjeđuje CBCG sve raspoložive statističke podatke za nefinansijski sektor, sektor domaćinstva i neprofitnih institucija u službi domaćinstava, u formi propisanoj od strane CBCG.

3.2.6. Izvještavanje prema zahtjevima Postupka u slučaju prekomjernog deficita (EDP)

Prema Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike i pregovaračkom poglavlju 18 Statistika, MF je nadležno za poslove finansija-vodi statistiku fiskalnih rashoda i nefiskalnih prihoda, odgovorno je za implementaciju ESA 2010 u javnim finansijama, kao i za izradu procedura prekomjernog deficita tj. fiskalne notifikacije - EDP tabela⁴.

MF je odgovorno za sastavljanje Izvještaja o budžetskom deficitu i dugu (u daljem tekstu ove tačke: Izvještaj), Upitnika vezanog za izvještajne tabele, kao i svih ostalih propisanih dokumenata koji čine sastavni dio Izvještaja, u skladu sa Regulativom (EZ) 479/2009 i pratećim dopunama (Regulativu (EZ) 679/2010 i Uredbu (EU) 220/2014).

Kako bi se obezbijedila potpuna usaglašenost sa navedenom Uredbom (EZ) 479/2009, do pristupanja EU, EUROSTAT će Zavodu kao koordinatoru statističkog sistema dostavljati propisane EDP tabele, upitnike, uputstva i ostala relevantna dokumenta koja Crna Gora treba da dostavi EUROSTAT-u. Dostavljena dokumenta Zavod će proslijediti MF na popunjavanje, prema zahtjevu EUROSTAT-a, a povodom implementacije, proizvodnje i dostavljanja podataka o državnom deficitu i dugu.

Navedenom Uredbom (EZ) 479/2009 zahtijeva se izvještavanje o EDP podacima dva puta godišnje: do 1. aprila (prva notifikacija - aprilsko izvještavanje) i do 1. oktobra (druga notifikacija - oktobarsko izvještavanje).

MF treba da obezbijedi popunjavanje EDP tabela i to: *EDP1* - sumarni pregled koji pokazuje neto pozajmljivanje/neto zaduživanje za sektor opšte države i odgovarajuće podsektore, državni dug po instrumentima, plaćene kamate države, investicije države, kao i bruto domaći proizvod referentne godine; *EDP2* - veza između radnih bilansa i neto pozajmljivanja/neto zaduživanja u

⁴ Zakonom o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike i pregovaračkim poglavljem 18: Statistika definisano je da MF bude odgovorno i nadležno za izradu procedura prekomjernog deficita tj. fiskalne notifikacije - EDP tabela do pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji

skladu sa ESA 2010 (2A, 2B, 2C i 2D); *EDP3* - veza između neto pozajmljivanja/neto zaduživanja (ESA 2010 deficit) i promjene u dugu (3A, 3B, 3C, 3D i 3E); *EDP4* - dodatne informacije, stanje trgovačkih kredita države i sl.

MF popunjava u okviru Izvještaja i Upitnik vezan za EDP notifikacione tabele koji je definisan Uredbom (EZ) 479/2009.

Uzimajući u obzir da podaci iskazani u Izvještaju moraju biti usklađeni sa računima sektora opšte države u skladu sa ESA 2010, MF može inicirati konsultacije na nacionalnom nivou sa Zavodom i CBCG radi rješavanja metodoloških pitanja – u skladu sa Kodeksom najbolje prakse. U slučaju da se dileme ne mogu riješiti na ovaj način, Zavod kao koordinator upućuje zvanični zahtjev EUROSTAT-u za mjerodavno mišljenje.

CBCG dostavlja MF sve potrebne podatke iz svoje nadležnosti, koji su MF neophodni za izradu pojedinih pozicija u Izvještaju, kao i za potrebe ispunjavanja dodatnih povremenih izvještaja koje zahtijeva EUROSTAT.

Zavod dostavlja MF sve potrebne podatke iz svoje nadležnosti za izradu pojedinih pozicija u Izvještaju i za potrebe ispunjavanja dodatnih povremenih izvještaja koje zahtijeva EUROSTAT.

Za projekcije u Izvještaju prema Postupku u slučaju prekomjernog deficita (EDP) odgovorno je MF.

Zavod i CBCG imaju obavezu da dostave raspoložive podatke MF za izradu Izvještaja najkasnije do 15. marta (za potrebe aprilskog izvještavanja), odnosno 31. avgusta svake godine (za potrebe oktobarskog izvještavanja). Proces konačnog usklađivanja podataka između sporazumnih strana završava se najkasnije dva radna dana uoči dostave EUROSTAT-u.

Konačna i popunjena dokumenta od strane MF dostaviće se Zavodu kako elektronski, tako i narezane na CD-u (putem dopisa), a koje će Zavod dalje proslijediti EUROSTAT-u poštujući rokove definisane za dostavljanje tabela.

MF je odgovorno za pripremu standardizovanog dokumenta, u formi propisanoj od strane EUROSTAT-a, tzv. EDP Inventory, u kojem se opisuju metode, procedure i izvori korišćeni u kompilaciji podataka o dugu i deficitu sektora opšte države u skladu sa ESA 2010 i Uredbom (EZ) 479/2009.

3.2.7. Statistika državnih finansija za ECB

CBCG je odgovorna za pripremu i dostavljanje statistike državnih finansija ECB-u u skladu sa Smjernicama ECB/2013/23 i ECB/2014/21.

Zavod obezbjeđuje CBCG sve raspoložive podatke iz svoje nadležnosti. MF će obezbijediti CBCG sve raspoložive podatke, podjele i objašnjenja neophodna za pravovremeno dostavljanje statistike državnih finansija ECB-u.

CBCG i MF su odgovorni za sastavljanje statistike državnih finansija za ECB u skladu sa zvaničnom metodologijom koja se primjenjuje u statističkoj praksi EU (Smjernicama ECB/2013/23 i ECB/2014/21).

Konačni izvještaj o statistici državnih finansija sastavlja MF i dostavlja ga CBCG, koji ga prosljeđuje ECB-u.

3.2.8. Kvartalno izvještavanje o dugu prema kriterijumu iz Maastrichta u skladu sa ESA 2010

MF je odgovorno za sastavljanje statistike kvartalnog duga prema kriterijumu iz Maastrichta u skladu s propisima EU i Regulative 1222/2004. MF objavljuje podatke i dostavlja popunjene tabele Zavodu koji ih prosljeđuje EUROSTAT-u.

Zavod i CBCG će obezbjediti i dostaviti MF sve raspoložive podatke iz svoje nadležnosti za izradu pokazatelja duga prema kriterijumu iz Maastrichta.

3.2.9. Detaljni podaci o primicima od poreza i socijalnih doprinosa po sektorima u skladu sa ESA 2010

MF je odgovorno za pripremu detaljnih podataka o primicima od poreza i socijalnih doprinosa po sektorima uključujući Nacionalnu poresku listu i Upitnik o porezima i socijalnim doprinosima, u skladu sa ESA 2010.

Pripremljene podatke, Nacionalnu poresku listu i Upitnik o porezima i socijalnim doprinosima MF dostavlja Zavodu koji ih prosljeđuje EUROSTAT-u.

3.2.10. Rashodi sektora opšte države prema funkcionalnoj klasifikaciji u skladu sa ESA 2010

MF je odgovorno za pripremu Izdataka opšte države prema funkcionalnoj klasifikaciji (COFOG) u skladu sa ESA 2010 na godišnjem i kvartalnom nivou, a u skladu sa Programom zvanične statistike i Strategijom implementacije ESA 2010 metodologije u statistici javnih finansija Crne Gore.

3.2.11. Statistika državnih finansija (GFS) za MMF

MF je odgovorno za sastavljanje statistike državnih finansija u skladu sa metodologijom iz važećeg priručnika za statistiku državnih finansija MMF-a, objavljivanje na web sajtu MF-a i dostavljanje podataka MMF-u.

3.2.12. Izvještaj o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a

MF je odgovorno za izradu Izvještaja o osnovici za sopstvena sredstva od PDV-a (u daljem tekstu ove tačke: Izvještaj) u skladu sa EU standardima za praćenje sopstvenih sredstava od PDV-a, na osnovu nadležnosti iz pregovaračkog poglavlja 33 Finansijske i budžetske odredbe. Izrada Izvještaja je u cilju određivanja iznosa sredstava po osnovu PDV-a koji će Crna Gora uplaćivati zajedničkom budžetu EU po pristupanju EU.

MF je odgovorno za izračunavanje ukupnog neto prihoda od PDV-a koji je Crna Gora sakupila, za obračun ukupnih korigovanih neto prihoda od PDV-a, za proračun usklađene poreske osnovice na osnovu pravila koja su definisana Direktivom Savjeta 2006/112/EZ o zajedničkom sistemu PDV-a i Uredbom Savjeta 1553/89 o definitivnim jedinstvenim aranžmanima za naplatu sopstvenih sredstava nastalih od PDV-a, kao i za izvještavanje EK.

Ako MF ne raspolaže svim potrebnim podacima za izradu Izvještaja, preduzeće mjere za obezbjeđenje podataka u saradnji sa drugim institucijama sistema ili će se koristiti drugim raspoloživim administrativnim izvorima podataka.

Zavod je odgovoran da, za potrebe Izvještaja, sprovede obračun bruto nacionalnog dohotka (BND) i obračun prosječne ponderisane PDV stope (PPS) na osnovu podataka iz tabela ponude i upotrebe, za čije kreiranje MF treba da obezbijedi podatke o subvencijama po vrsti korisnika i namjeni subvencija, a CBCG da obezbijedi podatke o uslugama u skladu sa klasifikacijom proizvoda (CPA klasifikacija).

3.2.13. Podaci prema Direktivi Savjeta EU 2011/85 o zahtjevima prema budžetskim okvirima zemalja članica

MF je odgovorno za sastavljanje, objavljivanje i dostavljanje mjesečnih i kvartalnih podataka o ukupnim pokazateljima viška/manjka, ukupnim prihodima i rashodima, kao i pripadajućim metapodacima i vezanim tabelama u skladu sa Direktivom Savjeta EU 2011/85 o zahtjevima prema budžetskim okvirima zemalja članica u skladu sa obuhvatom i rokovima utvrđenim EUROSTAT-om i Direktoratom za ekonomske i finansijske poslove EK (DG ECFIN).

Ako MF ne raspolaže svim potrebnim podacima za ispunjenje izvještajnih obaveza iz Direktive Savjeta EU 2011/85, preduzeće mjere za obezbjeđivanje podataka u saradnji sa drugim institucijama sistema ili će se koristiti drugim raspoloživim administrativnim izvorima podataka. MF može i razmotriti mogućnosti modifikacije postojećih izvještajnih obrazaca i okvira budžetskog i neprofitnog računovodstva, odnosno sprovesti dopunsko prikupljanje potrebnih podataka od izvještajnih jedinica.

Odluku o nadležnosti za sastavljanje, objavljivanje i dostavljanje ostalih statističkih podataka prema zahtjevima Direktive Savjeta EU 2011/85 donijet će Odbor za implementaciju ESA 2010 (u daljem tekstu: Odbor).

4. IZVORI PODATAKA I RAZMJENA PODATAKA ZA PRIPREMU POJEDINAČNIH STATISTIKA

Izvori podataka, kao i razmjena podataka za pripremu pojedinačnih statistika definisani su u Prilogu.

Ukoliko se definisani izvori podataka budu mijenjali nakon potpisivanja Sporazuma, sporazumna strana je u obavezi da blagovremeno upozna ostale sporazumne strane o nastalim promjenama:

- o pripremi novih ili o nastalim izmjenama postojećih propisa i metodologija, kao i o drugim relevantnim aktivnostima,
- o uticaju metodoloških izmjena na vremensku seriju posmatrane pojave, na kvalitet zvanične statistike, kao i na strukturu podataka i pravovremenost njegovog objavljivanja, i
- o planiranim revizijama, uz obrazloženje revizije i njenom uticaju na vremensku seriju posmatrane pojave.

Ulazni i izlazni podaci između sporazumnih strana dostavljaju se u elektronskom formatu (Excel tabele, Access baze ili u drugom formatu prikladnom za elektronsku obradu podataka), a po potrebi i preko službenih dopisa.

Sporazumne strane će takođe saradivati na području pristupa podacima primarnih davaoca (izvještajne jedinice iz sektora opšte države), pri čemu će MF obezbijediti Zavodu i CBCG dodatne podatke u slučaju eventualnih dodatnih potreba ili provjera podataka, s obzirom na to da MF u praksi ima veće nadležnosti nad tim subjektima, na državnom ili lokalnom nivou, kao i na nivou fondova socijalne sigurnosti.

Sporazumne strane saglasne su da će kontinuirano raditi na unapređenju izvora (u smislu strukture, formata i rokova dostave) i kvaliteta podataka iz svoje nadležnosti, kako bi se ispunile sve obaveze iz ovog Sporazuma.

5. KOORDINACIJA I SARADNJA

5.1. Koordinacija implementacijom Sporazuma i ostalih aktivnosti u vezi sa ESA 2010

Sporazumne strane osnivaju Odbor čiji su glavni zadaci:

- Upravljanje i praćenje sprovođenja Sporazuma, kao i izmjene i dopune Sporazuma;
- Upoznavanje sporazumnih strana o osnivanju i ukidanju radnih grupa koje svaka sporazumna strana samostalno može osnovati za realizaciju pojedinačnih aktivnosti iz svoje nadležnosti koje se odnose na implementaciju ESA 2010 (statistike nacionalnih računa ukupne ekonomije, nefinansijskog sektora, finansijskog sektora, sektora domaćinstva i sektora inostranstvo);
- Razmatranje pitanja klasifikacije institucionalnih jedinica sa posebnim osvrtom na institucionalne jedinice sektora opšte države;

- Stručna usaglašavanja koja se odnose na razvoj zvanične statistike u cilju implementacije ESA 2010;
- Rješavanje ostalih otvorenih pitanja iz domena implementacije ESA 2010;
- Analizira ažurnost i dostupnost Priloga Sporazuma najmanje jednom godišnje i inicira promjene Sporazuma u skladu sa izmjenama i dopunama propisa na području pojedinih statistika koje donosi EK, ECB i EUROSTAT u smislu izmjena rokova dostavljanja podataka;
- Obavljanje ostalih poslova u vezi sa Sporazumom.

5.2. Članovi Odbora

Odbor čine tri redovna člana: Direktor Sektora za finansijsku stabilnost, istraživanja i statistiku u CBCG, Direktor Direktorata za ekonomsku politiku i razvoj u MF i pomoćnik direktora Sektora za makroekonomsku statistiku i nacionalne račune Zavoda, koji je ujedno i predsjednik Odbora. Svaka sporazumna strana dužna je imenovati i po jednog zamjenika redovnog člana Odbora. Zamjenik redovnog člana Odbora prisustvuje sastancima Odbora, a u slučaju spriječenosti redovnog člana da prisustvuje radu Odbora, zamjenik ima jednaka prava, dužnosti i ovlaštenja kao i redovni član Odbora.

Administrativne i tehničke poslove za Odbor obavlja Zavod (koji ujedno imenuje i sekretara, koji nema pravo glasa na sastancima). Rad Odbora regulisaće se posebnim poslovníkom.

5.3. Način donošenja odluka

Odluke se na sastancima Odbora donose konsenzusom. Ako nije moguće postići konsenzus pri odlučivanju, postupa se po mišljenju EUROSTAT-a. Konsultacije sa EUROSTAT-om se pokreću na inicijativu bilo kojeg člana Odbora. Zvanični zahtjev za konsultaciju i razjašnjenje EUROSTAT-u šalje Zavod, kao koordinator statističkog sistema Crne Gore.

Sporazumne strane u okviru Odbora dužne su da imenuju odgovorno lice za svaku instituciju pojedinačno, koja će biti zadužena da se stara o primjeni Sporazuma, potrebnim promjenama i dopunama Sporazuma, kao i o svim drugim otvorenim pitanjima.

5.4. Saradnja Odbora sa ostalim radnim tijelima iz oblasti nacionalnih računa

Odbor saraduje i razmatra zaključke radnih tijela koja se osnivaju u cilju razvoja nacionalnih računa za ukupnu ekonomiju i pojedine sektore. S tim u vezi, Odbor saraduje sa:

1. Radnom grupom koja se bavi implementacijom ESA 2010 za ukupnu ekonomiju (koordinator Zavod, članovi CBCG i MF, kao i ostale relevantne institucije);
2. Radnom grupom koja se bavi implementacijom ESA 2010 u javnim finansijama (koordinator MF, članovi Zavod i CBCG);

3. I drugim radnim grupama i tijelima koje za cilj imaju razvoj ESA 2010 u pojedinim računima sistema ili pojedinim sektorima.

Na ovaj način obezbjeđuje se konzistentan razvoj kako tekućih računa za pojedine sektore, tako i za finansijski račun ukupne ekonomije i pojedine sektore, što će omogućiti da se razvije cijeli sistem računa za ukupnu ekonomiju i po pojedinim sektorima i time ispuniti obaveze regulative ESA 2010.

6. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Ovaj Sporazum sadrži elemente koji su djelimično implementirani u postojeći sistem proizvodnje i razmjene podataka u Crnoj Gori i njihova potpuna implementacija je neophodan uslov ispunjavanja zahtjeva pristupanja Crne Gore u EU. S tim u vezi, sporazumne strane su saglasne da će se implementacija ESA 2010 navedena u ovom Sporazumu razvijati preko Odbora, kao i preko Programa zvanične statistike.

Ovaj Sporazum će se, kroz postupak izmjena i dopuna usklađivati sa izmjenama u zakonodavstvu Crne Gore i EU.

Predstavnici sporazumnih strana će pripremiti Prilog najkasnije do kraja 2016. godine, kada će on postati sastavni dio Sporazuma.

Sporazum stupa na snagu danom potpisivanja sporazumne strane koja ga je najkasnije potpisala, a njegova potpuna implementacija će se ostvariti do pristupanja Crne Gore EU.

Sve sporazumne strane obavezne su Sporazum učiniti javno dostupnim na svojim web stranicama (bez Priloga).

Ovaj Sporazum je sačinjen u 6 (šest) istovjetnih primjeraka, od kojih svaka sporazumna strana zadržava po 2 (dva) primjerka.

ZAVOD ZA STATISTIKU

Gordana Radojević

mr Gordana Radojević

CENTRALNA BANKA CRNE GORE

Milijica Dakić

mr Milojica Dakić

MINISTARSTVO FINANSIJA

Radoje Žugić

dr. Radoje Žugić